

Raport 4: Raport na temat wyzwań, potrzeb i planu akcji dla najbardziej dotkniętych obszarów

Spotkanie Grupy Roboczej ds. Funduszu Sprawiedliwej Transformacji

5 maja 2021 r.

Project was carried out with funding by the European Union via the Structural Reform Support Programme and in cooperation with the Directorate General for Structural Reform Support of the European Commission

1

Raport 4 w skrócie –
Wyzwania, potrzeby
i kierunki działań dla
najbardziej dotkniętych
obszarów

Struktura raportu

Kluczowe wnioski

! Demografia

- Podregion wałbrzyski zmagają się z problemami o charakterze demograficznym, które dotyczą obecnie całego kraju – mowa o starzeniu się społeczeństwa oraz znaczącym zmniejszaniu się liczby ludności. W ciągu ostatnich 15 lat, liczba ludności w wieku 85 lat i więcej zwiększyła się ponad trzykrotnie. Rosnący udział osób starszych stanowi wyjątkowo poważne wyzwanie, z którym region będzie musiał się zmierzyć.
- Ubytek populacyjny jest widoczny w całym subregionie, ale najbardziej dotkliwe skutki są odczuwalne w mieście Wałbrzych, gdzie w ciągu ostatnich 5 lat liczba ludności zmniejszyła się o ponad 6 tysięcy osób. Jeśli ten niekorzystny trend się utrzyma, istnieje niebezpieczeństwo, że za 15 lat liczba ludności w mieście spadnie poniżej 100 tysięcy mieszkańców.

! Rynek pracy

- Bezrobocie w podregionie wałbrzyskim utrzymuje się powyżej średniej krajowej i średniej dla Dolnego Śląska. Jednak w porównaniu do sytuacji sprzed dwóch dekad, różnica między tymi wartościami znacząco się zmniejszyła.
- Niepokojące jest coraz szybsze zwiększanie się udziału ludzi w wieku 45 lat i więcej wśród bezrobotnych.
- Jedną z cech charakteryzujących podregion jest stosunkowo niewielki wskaźnik aktywności gospodarczej. Relatywnie niewielka liczba pracujących wynika nie tylko z wysokiego bezrobocia, ale również z faktu, że część byłych pracowników sektorów związanych z górnictwem zdecydowała się na wcześniejsze przejście na emeryturę.

! Gospodarka regionu

- Poziom przedsiębiorczości (mierzony liczbą przedsiębiorstw na tysiąc mieszkańców) w subregionie znacząco odbiega od średniej dla całego Dolnego Śląska. Wyjątkowo niski poziom przedsiębiorczości odnotowuje się w powiecie wałbrzyskim, w którym wartość powyższego wskaźnika jest niemal dwa razy mniejsza niż średnia wartość w skali kraju.

Główne wyzwania stojące przed Dolnym Śląskiem

Bezrobocie

Niski poziom
aktywności
gospodarczej

Starzenie się
społeczeństwa

Konwencjonalne
źródła energii

Problemy
środowiskowe

Degradacja
terenów
poprzemysłowych

Odływ ludności

Ubóstwo
energetyczne

Warunki lokalne

Zapewnienie zrównoważonego
podejścia do dystrybuowania
środkami z FST

Jedną z głównych cech podregionu wałbrzyskiego jest jego znaczące zróżnicowanie. Obejmuje on zarówno silnie zurbanizowane obszary – wielkie miasta, obszary znajdujące się w pobliżu aglomeracji miejskich, mniejsze miasta o silnym charakterze lokalnym, jak i również typowo wiejskie obszary. W obrębie subregionu znajdują się także zdegradowane tereny pogórnice i poprzemysłowe, cenne obiekty kulturalne i przyrodnicze oraz infrastruktura uzdrowiskowa. Wyzwaniem wynikającym z dużego zróżnicowania podregionu jest zapewnienie możliwości wykorzystania środków z FST na rzecz rozwoju różnych grup interesariuszy, którzy mają różne potencjały rozwojowe i różne potrzeby.

Łagodzenie skutków transformacji,
które są głęboko zakorzenione
w podregionie, jako cel
wykorzystania środków z FST

Należy pamiętać, że transformacja energetyczna subregionu wałbrzyskiego, która przyniosła ze sobą wiele problemów społeczno-gospodarczych, rozpoczęła się na początku lat 90. XX wieku. Oznacza to, że wsparcie z FST nie będzie przeznaczone na łagodzenie negatywnych skutków zamykania kopalń, które dopiero nastąpią, lecz na rozwiązywanie problemów, z którymi społeczności lokalne borykają się od wielu lat.

Utrzymanie entuzjazmu
wynikającego z transformacji
i konieczność spełnienia oczekiwań
lokalnych społeczności

Niedokończona transformacja rozpoczęta w latach 90. ubiegłego wieku spowodowała eskalację problemów społecznych i gospodarczych, z którymi mierzy się podregion wałbrzyski, między innymi dlatego, że nie zastosowano odpowiednich środków zapobiegawczych. Niezadowolenie z transformacji może blokować społeczną akceptację dalszych działań transformacyjnych i negatywnie wpływać na stosunek do całego mechanizmu transformacji. Jednym z rozwiązań może być włączenie lokalnych społeczności do procesu decyzyjnego dotyczącego wdrażania FST.

Potencjał stania się pionierem
transformacji i źródłem dobrych
praktyk dla innych regionów

Ze względu na fakt, iż w subregionie nie przewiduje się już zamykania kopalń, nie przewiduje się także pogorszenia istniejących problemów społecznych. Dla regionu FST nie oznacza zatem początku procesu transformacji, lecz jej pomyślne zakończenie (proces trwa już od około 30 lat). W efekcie, zasadne jest podejmowanie działań innowacyjnych, które w innych regionach można by uznać za zbędne uzupełnienie działań, które choć mniej spektakularne, lepiej odpowiadają na lokalne potrzeby. Przyjmuje się, że Dolny Śląsk może stać się pionierem/liderem transformacji i źródłem dobrych praktyk.

Konieczność podjęcia działań
w kierunku neutralności klimatycznej

Duża zależność podregionu wałbrzyskiego od konwencjonalnych źródeł energii może być szczególnym wyzwaniem w kontekście dążenia do neutralności klimatycznej. Zastąpienie stosunkowo taniego węgla innymi, bardziej zrównoważonymi surowcami może zwiększyć ubóstwo energetyczne. Niezbędne jest podjęcie działań umożliwiających lokalnej społeczności wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii.

Typy operacji

Transformacja gospodarcza

Głównym celem transformacji w wymiarze gospodarczym jest osiągnięcie stabilnego wzrostu gospodarczego. Można to zapewnić poprzez identyfikację nowych przewag konkurencyjnych regionu, jak i również poprzez dywersyfikację gospodarczą. Kluczową rolę powinny pełnić w tym procesie te branże, które przyczyniają się do wdrażania idei neutralności klimatycznej i gospodarki obiegu zamkniętego. Aby to osiągnąć, należy skierować szczególne wsparcie do branż związanych z inteligentnym zarządzaniem infrastrukturą, nowoczesnym budownictwem, usługami instalacyjnymi w obszarze termomodernizacji i mikro-instalacjami odnawialnych źródeł energii.

Transformacja społeczna

Działania związane z transformacją w wymiarze społecznym powinny koncentrować się na zwiększaniu kapitału społecznego i ludzkiego w społecznościach lokalnych podregionu wałbrzyskiego. Wysoki poziom kapitału ludzkiego uznawany jest za istotny czynnik dynamizujący rozwój społeczno-gospodarczy regionu, szczególnie podczas procesu transformacji. Wsparcie dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego będzie mieć pozytywny wpływ na zachowanie spójności społecznej.

Transformacja przestrzenna

W kontekście problemów przestrzennych związanych z wieloletnią działalnością wydobywczą w podregionie wałbrzyskim, jednym z kluczowych wyzwań będzie rozwój terenów pogórniczych. Za istotne uznaje się: regenerację i nadawanie nowych funkcji obszarom przemysłowym, zagospodarowanie usypisk, stawów osadowych i hałd górniczych, przygotowanie terenów pod nowe inwestycje lub wykorzystanie obszarów przemysłowych do celów turystycznych. Ważne jest także działanie zmierzające do stworzenia systemów odwadniających, w tym sprawdzenie, czy możliwe będzie wykorzystanie wód pokopalnianych.

Transformacja energetyczna

Z uwagi na ograniczony wpływ transformacji w kierunku neutralności klimatycznej na intensyfikację problemów społeczno-gospodarczych w podregionie wałbrzyskim, transformacja energetyczna jest zdecydowanie najbardziej istotnym elementem planowanych zmian.

Możliwe działania i projekty

Transformacja gospodarcza

Transformacja gospodarcza

Priorytet	Przykładowe działania
	1. Restrukturyzacja dużych przedsiębiorstw i spółek komunalnych
	2. Dotacje na rozwój firm z sektora MŚP 3. Wzmocnienie sektora usług turystycznych w regionie 4. Wsparcie dla działań badawczo-rozwojowych i wdrażania innowacji w postaci kuponów na innowacje 5. Rozwój instytucji otoczenia biznesu 6. Usługi doradcze dla firm w zakresie audytu energetycznego i technologicznego 7. Tworzenie i rozwój hubów technologicznych i inkubatorów przedsiębiorczości
	8. Wsparcie dla uruchamiania nowych działalności biznesowych

Możliwe działania i projekty

Transformacja społeczna, przestrzenna i energetyczna

Transformacja społeczna

Priorytet	Przykładowe działania
	<ul style="list-style-type: none">9. Wsparcie ochronne na rynku pracy towarzyszące transformacji oraz wsparcie dla ludzi wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem10. Podnoszenie kompetencji niezbędnych do sprostania zmieniającym się wymogom rynku pracy w związku z trwającą transformacją11. Wzrost jakości i dostępności usług publicznych i społecznych dla mieszkańców podregionu

Transformacja przestrzenna

Priorytet	Przykładowe działania
	<ul style="list-style-type: none">12. Odnawianie terenów pogórnich i przemysłowych13. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich14. Zarządzanie stosunkami wodnymi
	<ul style="list-style-type: none">15. Wsparcie dla zeroemisyjnego transportu publicznego

Transformacja energetyczna

Priorytet	Przykładowe działania
	<ul style="list-style-type: none">16. Rozwój odnawialnych źródeł energii, energii rozproszonej i technologii wodorowych17. Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu
	<ul style="list-style-type: none">18. Rozwój spółdzielni energetycznych i klastrów energii odnawialnej

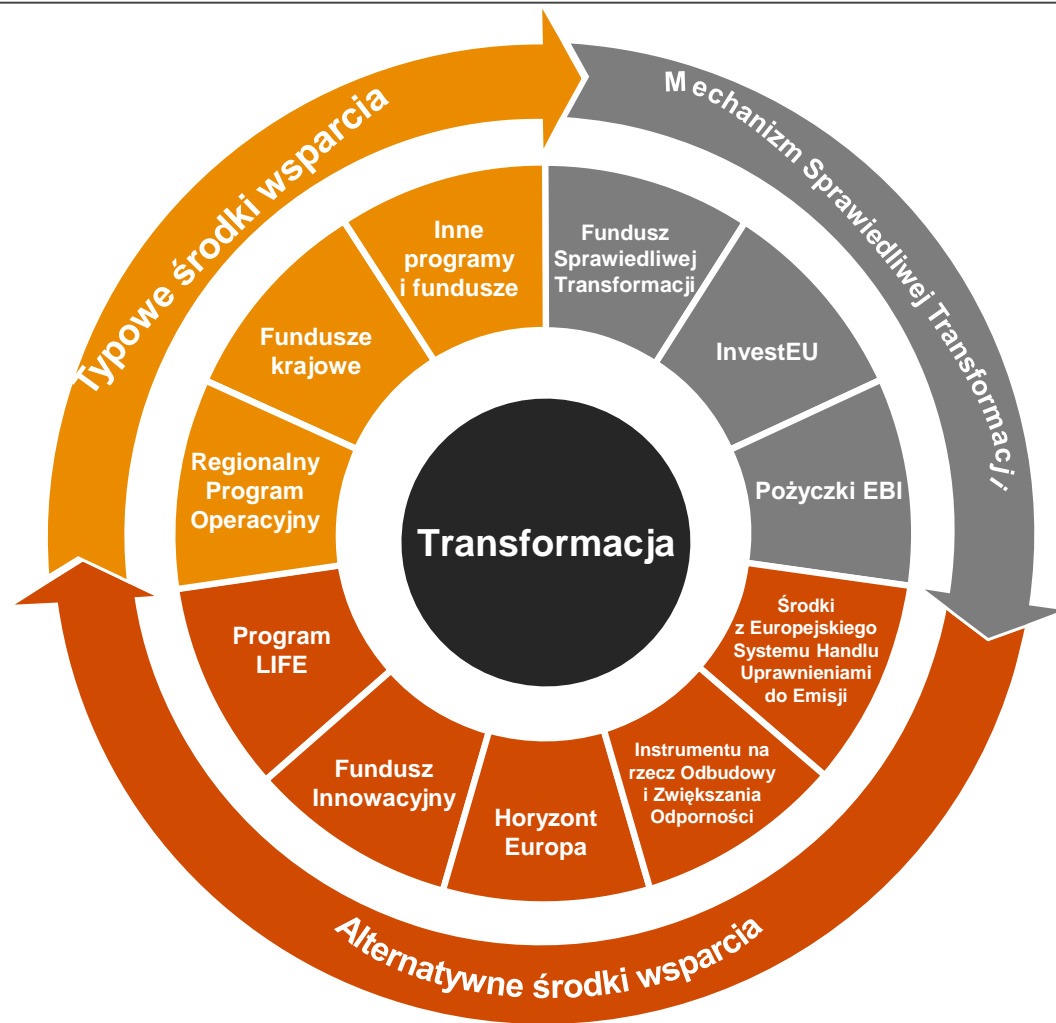
1.2

Wkład z FST, ryzyka
i wskaźniki

Oczekiwany wkład z FST i inne potencjalne środki wsparcia

Największym zainteresowaniem regionów węglowych i potencjalnych beneficjentów cieszy się pierwszy filar Mechanizmu, który oferuje dotacje na działania zmierzające do łagodzenia skutków społeczno-gospodarczych, środowiskowych i przestrzennych transformacji do gospodarki neutralnej dla klimatu. Jednak środki z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji nie są wystarczające, aby zaspokoić wszystkie potrzeby regionu związane z transformacją – w szczególności, gdy mowa o działaniach, które nie wpisują się w założenia Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, mimo iż korzystnie wpływają na procesy transformacyjne regionów węglowych.

Wybór wskaźników (1/2)

Rezultaty projektów współfinansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji mogą być monitorowane za pomocą wskaźników produktu i rezultatu. Obie kategorie wskaźników zostały wprowadzone przez Komisję Europejską w oparciu o Załącznik 3 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2020/0006 (COD) ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Typy operacji	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Uzasadnienie
Transformacja gospodarcza	RCO 01 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem	RCR 01 Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach	W ramach transformacji gospodarczej planowane jest wsparcie w formie dotacji na rozwój działalności dla MŚP. Zakłada się, że rozwój firm we wszystkich podregionach węglowych spowoduje wzrost zapotrzebowania na pracowników, czyli przyczyni się do wzrostu liczby miejsc pracy.
		RCR 03 MŚP wprowadzające innowacje produktowe lub procesowe	Oczekiwanym efektem wsparcia MŚP w podregionach węglowych jest także znaczący wzrost innowacyjności przedsiębiorstw. Będzie to możliwe dzięki kuponom na innowacje i innym formom pomocy. Najbardziej pożądane będą innowacje produktowe i procesowe.
	RCO 05 Start-upy objęte wsparciem	RCR 01 Miejsca pracy utworzone we wspieranych podmiotach	Jedno z przedsięwzięć w ramach transformacji gospodarczej dotyczy wsparcia w inicjowaniu nowych działalności gospodarczych, w szczególności poprzez działania inkubacyjne. Zakłada się, że prawidłowo wsparte start-upy w miarę ich rozwoju przyczynią się do tworzenia nowych miejsc pracy na rynku lokalnym, co wpłynie na redukcję skali bezrobocia.
	RCO 120 Przedsiębiorstwa wspierane w celu osiągnięcia redukcji emisji gazów cieplarnianych	RCR 29 Szacowane emisje gazów cieplarnianych	Celem horyzontalnym sprawiedliwej transformacji jest także redukcja emisji gazów cieplarnianych w podregionie. Dokona się to w szczególności w związku z restrukturyzacją obecnych wielkich zakładów produkcyjnych, które dzięki wsparciu z FST będą mogły unowocześnić technologie, ograniczając z ten sposób negatywny wpływ na środowisko.

Wybór wskaźników (2/2)

Rezultaty projektów współfinansowanych ze środków Funduszu Sprawiedliwej Transformacji mogą być monitorowane za pomocą wskaźników produktu i rezultatu. Obie kategorie wskaźników zostały wprowadzone przez Komisję Europejską w oparciu o Załącznik 3 do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2020/0006 (COD) ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Typy operacji	Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Uzasadnienie
Transformacja społeczna	RCO 13 Usługi i produkty cyfrowe opracowywane dla przedsiębiorstw	RCR 11 Użytkownicy nowych publicznych usług i aplikacji cyfrowych	W ramach transformacji społecznej, zakłada się zastosowanie środków dla zwiększenia dostępu obywateli i przedsiębiorców do informacji i wsparcia publicznego poprzez cyfryzację. Przyjmuje się, że zwiększy to liczbę odbiorców usług cyfrowych i informacji publicznych.
	RCO 200 Bezrobotni, w tym długotrwale bezrobotni	RCR 203 Uczestnicy pracujący, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po zakończeniu udziału w programie	Przeciwdziałanie negatywnym skutkom społeczno-gospodarczym transformacji do gospodarki neutralnej dla klimatu będzie możliwe dzięki działaniom na rzecz przekwalifikowania i podnoszenia umiejętności. Zwiększy to szanse osób bezrobotnych (w tym długotrwale bezrobotnych) na znalezienie nowej pracy. Działania szkoleniowe i rozwojowe przyczynią się do wzrostu aktywności zawodowej i zatrudnienia wśród mieszkańców regionów węglowych.
	RCO 209 Łączna liczba uczestników	RCR 202 Uczestnicy uzyskujący kwalifikacje po zakończeniu udziału w programie	Przekwalifikowanie i podnoszenie umiejętności ma przyczynić się do nabywania nowych kwalifikacji, które są ważne z punktu widzenia lokalnego rynku pracy w procesie transformacji. Szkolenia pozwolą osobom zagrożonym utratą pracy na nabycie nowych umiejętności, które zagwarantują im możliwość znalezienia nowej pracy.
Transformacja przestrzenna	RCO 38 Powierzchnia wspieranych zrekultywowanych gruntów	RCR 52 Tereny zrekultywowane wykorzystywane jako tereny zielone, pod budowę mieszkań socjalnych lub pod działalność gospodarczą lub społeczną	Zakłada się, że w wymiarze przestrzennym, FST zostanie wykorzystane do sfinansowania projektów mających na celu oczyszczenie obszarów o uprzednim przeznaczeniu przemysłowym, w tym wydobywczym. Działania w tym zakresie dotyczą przywracania, odkażania, rekultywacji lub rewitalizacji terenów zdegradowanych.
Transformacja energetyczna	RCO 22 Dodatkowe moce produkcyjne w zakresie energii odnawialnej	RCR 32 Energia odnawialna: moc podłączona do sieci	Zakłada się, że część działań w ramach Sprawiedliwej Transformacji będzie polegała na zwiększaniu potencjału energii odnawialnej. Pozwoli to na realizację idei elektro-prosumeryzmu, która jest ambicją władz samorządowych podregionu wałbrzyskiego..

Ryzyka związane z wdrażaniem FST w Polsce (1/4)

Poniższa tabela przedstawia główne prognozowane ryzyka, które powinny być wzięte pod uwagę podczas wdrażania FST w polskich regionach węglowych. Ryzyka zostały podzielone na kategorie odzwierciedlające główne typy operacji.

Transformacja gospodarcza			
<p>Większość beneficjentów może nie dysponować wystarczającym wkładem własnym wymaganym przy współfinansowaniu projektów, a to z powodu ograniczeń finansowych wynikających z kryzysu związanego z COVID-19.</p> <p>Ponadto, z powodu wpływu COVID-19 na gospodarkę i pojedyncze przedsiębiorstwa, firmy mają ograniczoną zdolność do inwestowania w "zazielenianie" swojej działalności.</p>	Prawdopodobieństwo:		Rekomenduje się rozważenie aplikowania o maksymalną stopę finansowania dopuszczoną w obecnych ramach prawnych.
	Skutki:		Ponadto, powinno się promować projekty o mniejszym budżecie (które wymagają mniejszego wkładu własnego ze strony potencjalnego beneficjenta).
<p>Wstępne badania produktów i technologii prowadzone w ramach wspieranej działalności badawczo-rozwojowej mogą nie zostać wprowadzone na rynek.</p> <p>To oznacza, że nie dokona się komercjalizacja wyników działalności B+R i nie zmieni się poziom innowacyjności podregionalnych MŚP.</p>	Prawdopodobieństwo:		Należy rozważyć zaplanowanie konkretnych działań, które mogą zostać podjęte, aby zapewnić, że dalsze wdrażanie nowych technologii i produktów jest możliwe. Komplementarność z programami unijnymi i innymi programami finansowania powinna być szczególnie podkreślana, przez co potencjalni beneficjenci będą dobrze poinformowani na temat wszystkich dostępnych programów wsparcia dla dalszej implementacji wstępnych badań.
	Skutki:		
<p>Instytucje otoczenia biznesu i inkubatory, które mogą liczyć na wsparcie z FST są zlokalizowane głównie na obszarach miejskich, a zakres ich działalności jest dość ograniczony. To może doprowadzić do pogłębienia nierówności pomiędzy lepiej rozwiniętymi obszarami miejskimi a mniej rozwiniętymi obszarami wiejskimi.</p>	Prawdopodobieństwo:		Należy podjąć wysiłki na rzecz zwiększenia zakresu wpływu instytucji otoczenia biznesu, które działają w subregionie w taki sposób, aby dostęp do wsparcia był równy dla wszystkich przedsiębiorców. Co więcej, należy prowadzić działania informacyjno-promocyjne dla zwiększenia świadomości na temat IOB w obszarach wiejskich.
	Skutki:		
<p>Możliwości finansowania z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji i możliwości finansowania z innych programów przeznaczonych dla MŚP nakładają się (np. regionalny program operacyjny).</p>	Prawdopodobieństwo:		Przepisy regulujące konkurencję na rynku powinny umożliwić wybór projektów, które mają największy wpływ na łagodzenie negatywnych skutków przechodzenia na gospodarkę neutralną dla klimatu.
	Skutki:		
<p>Większe potrzeby dużych przedsiębiorstw i przedsiębiorstw komunalnych mogą powodować, że wdrożone przez nich projekty pochłoną większą część środków z FST, pozostawiając tylko niewielką część tych środków dla innych potencjalnych beneficjentów, których skala działalności jest mniejsza.</p>	Prawdopodobieństwo:		Część Funduszu powinna zostać wydzielona na współfinansowanie projektów realizowanych przez duże przedsiębiorstwa. Jeśli w kontekście zarządzania wdrażaniem zostanie ostatecznie wybrany system kopertowy, należy rozważyć finansowanie dużych przedsiębiorstw (szczególnie przedsiębiorstw państwowych) z koperty krajowej.
	Skutki:		
Oznaczenia: - Bardzo wysokie - Wysokie - Średnie - Niskie			

Ryzyka związane z wdrażaniem FST w Polsce (2/4)

Poniższa tabela przedstawia główne prognozowane ryzyka, które powinny być wzięte pod uwagę podczas wdrażania FST w polskich regionach węglowych. Ryzyka zostały podzielone na kategorie odzwierciedlające główne typy operacji.

Transformacja społeczna			
Szybko zmieniające się warunki na rynku pracy (włączając w to zmiany będące konsekwencjami pandemii COVID-19) skutkują zmianą zapotrzebowania na konkretne umiejętności i kwalifikacje pracowników. To może ujemnie wpływać na efektywność podjętych działań szkoleniowych.	Prawdopodobieństwo:		Działania przekwalifikowujące i podnoszące umiejętności powinny być tak zaplanowane, aby obok specjalistycznych szkoleń dostosowanych do konkretnych zawodów, obejmowały również szkolenia z umiejętności horyzontalnych, takich jak np. obsługa pakietu Office, komunikacja w języku angielskim itp., które są zawsze pożądane i potrzebne w różnych branżach.
	Skutki:		
Nawet najszersza oferta doskonalenia umiejętności i przekwalifikowania nie przyniesie efektów, jeśli członkowie lokalnej społeczności nie będą chcieli wykorzystać tych instrumentów i dostrzec ich przydatności w kształtowaniu ich dalszej kariery zawodowej.	Prawdopodobieństwo:		Działania szkoleniowe powinny być połączone z działaniami o charakterze informacyjno-promocyjnym. Co więcej, przedsiębiorcy powinni zostać zaangażowani w działania szkoleniowe w roli potencjalnych pracodawców dla osób biorących udział w szkoleniach.
	Skutki:		
Szeroki zakres działań szkoleniowych i podnoszących kompetencje bez możliwości późniejszego zatrudnienia może pogłębić problem depopulacji w podregionie, jeśli ludzie będący beneficjentami takich działań zdecydują się na poszukiwanie zatrudnienia poza regionem.	Prawdopodobieństwo:		Działania podnoszące umiejętności i przekwalifikujące powinny być prowadzone w porozumieniu z przedsiębiorcami i innymi potencjalnymi pracodawcami, którzy powinni mieć możliwość zgłaszania, jakich konkretnie umiejętności i kwalifikacji poszukują wśród pracowników.
	Skutki:		
Główny efekt działań szkoleniowych i podnoszących kwalifikacje, jakim jest skuteczne znajdowanie zatrudnienia, może pojawić się z opóźnieniem. Może to zniechęcać członków lokalnych społeczności do angażowania się w tego typu działania.	Prawdopodobieństwo:		Częścią działań motywacyjnych i promocyjnych powinna być identyfikacja „historii sukcesu” działań przekwalifikujących – na przykład, promowanie pracodawców, którzy zatrudniają osoby, które ukończyły szkolenia współfinansowane z FST.
	Skutki:		
Niska świadomość na temat FST, z uwagi na to, że jest to nowy instrument, może skutkować brakiem zaangażowania lokalnej społeczności na etapie wdrażania.	Prawdopodobieństwo:		Działania promocyjne powinny odnosić się nie tylko do Funduszu, ale do całego Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji i do wyników osiąganych dzięki realizacji projektów wspieranych z MST.
	Skutki:		
<div>Oznaczenia:</div> <div><div> - Bardzo wysokie</div><div> - Wysokie</div><div> - Średnie</div><div> - Niskie</div></div>			
PwC			
1			

Ryzyka związane z wdrażaniem FST w Polsce (3/4)

Poniższa tabela przedstawia główne prognozowane ryzyka, które powinny być wzięte pod uwagę podczas wdrażania FST w polskich regionach węglowych. Ryzyka zostały podzielone na kategorie odzwierciedlające główne typy operacji.

Transformacja przestrzenna			
Tereny przemysłowe mają zazwyczaj kilku właścicieli, często prywatnych, co zmniejsza zainteresowanie inwestorów tymi terenami.	Prawdopodobieństwo:		Należy rozważyć dokonanie przeglądu obecnych ram prawnych i tam, gdzie to możliwe, ustanowić mechanizmy, które wyposażąłyby gminy w dodatkowe narzędzia do wykorzystania w takich sytuacjach.
	Skutki:		
Z uwagi na brak informacji na temat zagrożenia biologicznego i zanieczyszczenia poszczególnych terenów przemysłowych, działania rekultywacyjne mogą być bardzo kosztowne, więc środki z FST mogą okazać się niewystarczające w tym zakresie.	Prawdopodobieństwo:		Ze środków FST powinny być także współfinansowane projekty obejmujące rozwój dokumentacji, prowadzenie badań (np. inwentaryzacja przyrodnicza, dendrologiczna itp.), pilotaże na małą skalę itp. Pozwoli to na przeprowadzenie w sposób rzetelny fazy przygotowawczej projektów przestrzennych, które będą mogły zostać zrealizowane przy wsparciu z pozostałych filarów MST.
	Skutki:		
Fundusz zostanie przeznaczony na rewitalizację budynków i przywrócenie do użytku zdegradowanych terenów przemysłowych, co będzie połączone ze zmianami funkcjonalnymi, które nie odpowiadają na potrzeby członków społeczności lokalnej i interesariuszy transformacji.	Prawdopodobieństwo:		Działania rewitalizacyjne i regeneracyjne powinny być poprzedzone studiami wykonalności dla określenia pożądanych kierunków rozwoju.
	Skutki:		

Oznaczenia:

- Bardzo wysokie

- Wysokie

- Średnie

- Niskie

Ryzyka związane z wdrażaniem FST w Polsce (4/4)

Poniższa tabela przedstawia główne prognozowane ryzyka, które powinny być wzięte pod uwagę podczas wdrażania FST w polskich regionach węglowych. Ryzyka zostały podzielone na kategorie odzwierciedlające główne typy operacji.

Transformacja energetyczna			
Brak środków na pokrycie wszelkich ambitnych planów związanych z realizacją idei elektro-prosumeryzmu i neutralności klimatycznej	Prawdopodobieństwo:		Istnieje potrzeba poszukiwania alternatywnych źródeł finansowania projektów związanych z transformacją energetyczną, tworzenia zgromadzeń finansowych składających się z komplementarnych źródeł finansowania. Zalecane jest również wykorzystanie drugiego i trzeciego filaru JTM, co jednak wymaga możliwości spłaty pożyczek w przyszłości.
	Skutki:		
Niechęć społeczności lokalnej do zmian w zakresie źródeł ciepła, co oznacza konieczność zwiększenia nakładów energetycznych w związku z zastępowaniem relatywnie taniego węgla innymi surowcami energetycznymi.	Prawdopodobieństwo:		Niechęć społeczności lokalnej do zmian w zakresie źródeł ciepła, co oznacza konieczność zwiększenia nakładów energetycznych w związku z zastępowaniem relatywnie taniego węgla innymi surowcami energetycznymi.
	Skutki:		
Brak możliwości wdrożenia rozwiązań pilotażowych na większą skalę	Prawdopodobieństwo:		Mimo, że podejmowane będą działania eksperymentalne w postaci tworzenia samowystarczalnych energetycznie wsi i miasteczek, należy dążyć do wypracowania rozwiązań, które można będzie wdrożyć także w innych miejscach (zarówno w Polsce, jak i w innych regionach węglowych Unii Europejskiej).
	Skutki:		

Oznaczenia:

- Bardzo wysokie

- Wysokie

- Średnie

- Niskie

Dziękujemy

pwc.com

© 2021 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC. “PwC” refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm’s professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.